

**POLITIKA I PROCEDURE O BEZBEDNOSTI
I ZAŠTITI DECE
ALTERNATIVNOG CENTRA ZA DEVOJKE**

Novembar 2019.

Alternativni centar za devojke

Adresa: Balkanska 49/4, 37000 Kruševac
Tel/fax: 037/3100011
Email adresa: alternativniczd@gmail.com

Maticni broj: 28101716
PIB: 107904998
Sifra delatnosti: 9499
Žiro račun: 205-186047-85
Komerцијална banka

1. Uvod

„Alternativni centar za devojke“ je osnovan sa ciljem unapređenja i zaštite ženskih ljudskih prava, mladih i marginalizovanih grupa, sa posebnim fokusom na mlade žene i devojke radi njihovog boljeg položaja u društvu. Naša misija je unapređivanje i zaštita ženskih/ljudskih prava kroz osnaživanje i edukaciju devojčica, mladih žena i drugih mladih, afirmacijom feminističkih vrednosti, mirovnih, omladinskih i kulturnih politika na lokalnom, nacionalnom i regionalnom nivou.

Glavni strateški ciljevi ACZD-a su:

- 1) Poboljšanje opšteg položaja devojaka i mladih žena na lokalnom, nacionalnom i regionalnom nivou
- 2) Jačanje kapaciteta ženskog pokreta na lokalnom, nacionalnom i regionalnom nivou
- 3) Unapređenje rada i efikasnosti organizacije

Vrednosti Alternativnog centra za devojke zasnivaju se na feminističkim vrednostima i principima: solidarnosti, odgovornosti, poverljivosti, poštovanju različitosti, otvorenoj komunikaciji i transparentnosti u radu.

U Alternativnom centru za devojke smo posvećene konstantnom razvoju, ali i reviziji sopstvenih politika, praksi, pristupa i programa kako bismo na najbolji mogući način doprineli razvoju pravednog, ravnopravnog i otvorenog društva.

Politika za bezbednost i zaštitu dece¹ Alternativnog centra za devojke predstavlja dodatnu vrednost gore navedenim opštim vrednostima i principima. Ona služi kao obavezujuća smernica za sve članice i članove Alternativnog centra za devojke, korisnice/ke, saradnice/ke, konsultante/kinje, partnere/ke, posetioce/teljke, pripravnike/ce, volontere/ke, donatore/ke i ostale koji imaju kontakt sa decom kroz bilo koju aktivnost ili program ACZD-a. Cilj kreiranja Politike za bezbednost i zaštitu dece je da se deca zaštite od moguće zloupotrebe.

Politika za bezbednost i zaštitu dece Alternativnog centra za devojke će doprineti bezbednosti i sigurnosti dece uključene u aktivnosti (programe, projekte i sve vrste događaja) koje Udruženje realizuje, kao i dece na koju imaju uticaj ljudski resursi Udruženja (članovi/ce, korisnici/e, saradnici/e, konsultanti/kinje, posetioци/teljke, pripravnici/ce, volonteri/ke, donatori/ke i ostali).

Principi

Politika za bezbednost i zaštitu dece Alternativnog centra za devojke je zasnovana na standardima Keeping Children Safe, Konvenciji Ujedinjenih nacija o pravima deteta, na Fakultativnom protokolu uz Konvenciju o pravima deteta o učešću dece u oružanim sukobima, kao i Fakultativnom protokolu uz Konvenciju o pravima deteta o prodaji dece, dečijoj prostituciji i dečijoj pornografiji. Dalje, Politika za bezbednost i zaštitu dece Alternativnog centra za devojke je zasnovana i kreirana u skladu sa domaćim zakonodavstvom Republike Srbije, Opštim protokolom za zaštitu dece od zlostavljanja i zanemarivanja², Porodičnim zakonom, Zakonom o socijalnoj zaštiti, Zakonom o finansijskoj podršci porodicama sa decom, Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, Zakonom o osnovnom obrazovanju i vaspitanju i Zakonom o srednjem obrazovanju i vaspitanju. Pored toga, Politika za bezbednost

¹ Deca do 18 godina starosti

² www.minrzs.gov.rs

Alternativni centar za devojke

Adresa: Balkanska 49/4, 37000 Kruševac
Tel/fax: 037/3100011
Email adresa: alternativniczd@gmail.com

Maticni broj: 28101716
PIB: 107904998
Sifra delatnosti: 9499
Žiro račun: 205-186047-85
Komerцијална banka

i zaštitu dece Alternativnog centra za devojke poštuje rad Saveta za prava deteta Vlade Republike Srbije³, Odbora za prava deteta Narodne skupštine Republike Srbije⁴ kao i Nezavisnih savetodavnih tela Zaštitinika građana⁵ i Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti⁶. Alternativni centar za devojke će postupati u skladu sa gore navedenim dokumentima i poštovaće mandat svih gore navedenih institucija i nezavisnih tela u slučaju zloupotrebe i/ili zanemarivanja dece.

Principi koje podržava Politika za bezbednost i zaštitu dece Alternativnog centra za devojke:

- Sva deca imaju jednaka prava na zaštitu od zloupotrebe
- Svi imaju odgovornost da podrže zaštitu dece
- Članovi/ce Alternativnog centra za devojke, korisnici/e, partneri/ke, saradnici/e, konsultanti/kinje, posetioci/teljke, pripravnici/ce, volonteri/ke, donatori/ke i ostali koji imaju kontakt sa decom preko ACZD, dužni su da brinu o deci sa kojom rade, sa kojom su u kontaktu i na koju utiču svojim radom i aktivnostima
- Ukoliko članovi/ce Alternativnog centra za devojke, korisnici/e, partneri/ke, saradnici/e, konsultanti/kinje, posetioci/teljke, pripravnici/ce, volonteri/ke, donatori/ke i ostali rade sa partnerskim organizacijama, onda imaju obavezu da im pomognu da kreiraju politike koje obezbeđuju bezbednost i zaštitu dece
- Sve aktivnosti vezane za bezbednost i zaštitu dece se čine u najboljem interesu deteta

A. Definicije i termini

Šta je očuvanje zaštite dece ?

Alternativni centar za devojke ima odgovornost da osigura da članovi/ce, korisnici/e, partneri/ke, saradnici/e, konsultanti/kinje, posetioci/teljke, pripravnici/ce, volonteri/ke, donatori/ke i ostali *ne čine zlo* deci, odnosno da ne izlažu decu riziku od štete i zloupotrebe, i da se svaka sumnja koju organizacija ima u vezi sa bezbednošću dece u zajednicama u kojima radi prijavi odgovarajućim službama.

'*Ne činiti zlo*' se odnosi na odgovornost Alternativnog centra za devojke da 'ne čini zlo' ili da minimizuje štetu koja bi mogla nastati greškom kao rezultat neodgovarajućeg programa.

Definicije povreda prava

Fizičko zlostavljanje: aktuelno ili potencijalno fizičko zlostavljanje izvršeno od strane druge osobe, odrasle ili deteta. Može uključivati udaranje, drmanje, trovanje, davljenje ili paljenje. Fizičko zlostavljanje može biti i kada roditelj ili staratelj izmišlja simptome bolesti ili namerno razboljeva dete.

Seksualno zlostavljanje: primoravanje ili podsticanje deteta da učestvuje u seksualnim aktivnostima koje ono ne razume u potpunosti i nema mnogo izbora pri davanju pristanka. Ovo može uključiti, ali nije ograničeno na silovanje, oralni seks, penetraciju ili ne-penetrativne činove kao što je masturbacija, ljubljenje, trljanje i dodirivanje. Može takođe uključivati primoravanje dece da gledaju slike sa eksplicitno

³ <http://www.savetzapravadeteta.gov.rs/>

⁴ <http://www.parlament.gov.rs/aktivnosti/narodna-skupstina/radna-tela/odbori,-pododbori,-radne-grupe.2384.html>

⁵ <https://www.ombudsman.rs/>

⁶ <https://www.poverenik.rs/sr/>

Alternativni centar za devojke

Adresa: Balkanska 49/4, 37000 Kruševac
Tel/fax: 037/3100011
Email adresa: alternativniczd@gmail.com

Maticni broj: 28101716
PIB: 107904998
Sifra delatnosti: 9499
Žiro račun: 205-186047-85
Komerцијална банка

seksualnim sadržajem ili pravljenje takvih slika, kao i primoravanje dece da gledaju seksualne aktivnosti i ohrabivanje dece da se ponašaju na seksualno neprikaladne načine.

Seksualna eksploatacija deteta: vrsta seksualne zloupotrebe kada su deca uključena u bilo kakvu seksualnu aktivnost u zamenu za novac, poklone, hranu, smeštaj, naklonost, status, ili bilo šta drugo što je potrebno njima ili porodici. Obično podrazumeva da je detetom manipulirano i da je dete primorano, što može uključivati druženje sa decom, zadobijanje njihovog poverenja i podvrgavanje dece drogama i alkoholu.

Seksualna eksploatacija deteta se manifestuje na različite načine. Može uključivati starijeg počinioca koji sprovodi finansijsku, emotivnu i/ili fizičku kontrolu nad mladom osobom. Može biti grupa vršnjaka koji manipulišu i primoravaju žrtvu na seksualnu aktivnost. Može takođe uključivati i organizovane mreže počinitelaca koji finansijski profitiraju od trgovine mladim žrtvama koje su zloupotrebene u seksualnoj aktivnosti.

Zanemarivanje: U odnosu na kontekst, resurse i okolnosti, zanemarivanje se odnosi na konstantan neuspeh da se ispune detetove osnovne fizičke i/ili psihičke potrebe, što može dovesti do ozbiljnog urušavanja dečijeg zdravlja, odnosno fizičkog, duhovnog, moralnog i mentalnog razvoja. Uključuje neuspeh da se na pravi način dete nadgleda i zaštiti od povreda, i neuspeh da mu se obezbede hrana, sklonište i sigurni uslovi života/rada. Može takođe uključivati zanemarivanje majke tokom trudnoće zbog zloupotrebe droge ili alkohola, kao i zanemarivanje i loš tretman deteta sa invaliditetom.

Emocionalna zloupotreba: uporno emocionalno zlostavljanje koje utiče na detetov emotivni razvoj. Emocionalna zloupotreba uključuje ograničavanje kretanja, ponižavanje, vređanje, maltretiranje (uključujući i maltretiranje preko interneta), kao i pretnje, zastrašivanje, diskriminaciju, ismevanje i druge forme neprijateljskog i odbijajućeg ponašanja koje nije fizičko nasilje.

Radna eksploatacija: eksploatacija deteta u radu ili drugim aktivnostima koje donose korist drugima, a na uštrb detetovog fizičkog i mentalnog zdravlja, obrazovanja, moralnog i društveno-emotivnog razvoja. Uključuje dečiji rad, ali nije ograničeno tim.

B. Obim

Ova politika se primenjuje na Osoblje ACZD uključujući članove/ice, korisnike/ce, partnere/ke, saradnike/ce, konsultante/kinje, posetioce/teljke, pripravnike/ce, volontere/ke, donatore/ke i ostale koji imaju kontakt sa decom.

2. Prevencija

Zaštita dece od zloupotrebe i zaštita dečijih prava biće sprovedena kroz sledeće korake:

A. Procena rizika/umanjenje rizika

Alternativni centar za devojke

Adresa: Balkanska 49/4, 37000 Kruševac
Tel/fax: 037/3100011
Email adresa: alternativniczd@gmail.com

Maticni broj: 28101716
PIB: 107904998
Sifra delatnosti: 9499
Žiro račun: 205-186047-85
Komerцијална banka

Biće sprovedena procena rizika svih operativnih programa Alternativnog centra za devojke kao i projektnih aktivnosti. Strategija umanjena rizika će biti razvijena, što će minimizovati rizike po decu, i uvrštena u dizajn, izvođenje i evaluaciju programa, operacija i aktivnosti koje uključuju ili utiču na decu.

B. Sigurne procedure zapošljavanja

Osoblje, konsultanti/kinje i volonteri/ke će biti zapošljavani uz jasne opise posla ili uloge koji će uključivati izjavu o odgovornostima date pozicije ili uloge da se ispoštuju zahtevi organizacije u vezi sa politikom zaštite dece.

Svi intervjui će uključivati razgovor o zaštiti dece i posvećenosti organizacije ovom pitanju kao i razumevanju ovog pitanja od strane kandidata/kinje.

Alternativni centar za devojke postupa u skladu sa **Kontrolnom listom pri zapošljavanju i izboru zaposlenih (Aneks 2)**.

C. Kodeks ponašanja

Alternativni centar za devojke uvodi Kodeks ponašanja u rad Udruženja.

Osoblje ACZD (uključujući članove/ice, korisnice/ke, saradnice/ke, partnere/ke, konsultante/kinje, posetioce/teljke, volontere/ke itd.) imaju obavezu da prihvate Kodeks ponašanja ako su zaposleni i/ili započinju svoj rad, konsultantski ugovor ili partnerstvo sa Alternativnim centrom za devojke. Ukoliko se Kodeks naruši ili ako se ne prati u celini ACZD će primeniti adekvatne mere (odjeljak IV Prijavlivanje/reagovanje na sumnje).

Politika za bezbednost i zaštitu dece Alternativnog centra za devojke i Kodeks ponašanja treba poštovati na radnom mestu i van njega. Ovo podrazumeva usvajanje odgovarajućeg ponašanja i prijavljivanje sumnji u vezi sa zloupotrebom dece kako na poslu tako i van njega.

Kodeks ponašanja Alternativnog centra za devojke priložen je u **Aneksu 3**.

D. Edukacija / trening

Konsultanti/kinje, članovi/ce korisnici/e, partneri/ke, saradnici/e, konsultanti/kinje, posetioci/teljke, pripravnici/ce, volonteri/ke, donatori/ke i ostali biće upoznati sa Politikom za bezbednost i zaštitu dece Alternativnog centra za devojke i merama zaštite dece i svojim odgovornostima prema procedurama, po angažavanju u organizaciji.

Osoblje ACZD (uključujući članove/ice, korisnici/e, partneri/ke, saradnici/e, konsultanti/kinje, pripravnici/ce, volonteri/ke itd.) imaju obavezu da prođu trening o zaštiti dece koji će im pomoći da razumeju zašto je neophodno štiti interes deteta i kako bi se u potpunosti upoznali sa postupkom prijavljivanja sumnje na zlostavljanje i zanemarivanje dece.

Osoblje ACZD-a (uključujući korisnice/e, partnere/ke, saradnike/ce, konsultante/kinje, posetioce/teljke, pripravnike/ce, volontere/ke, donatori/ke i ostale) mora biti upoznato sa članovima **internog Tima za politiku zaštite dece Alternativnog centra za devojke** koje su odgovorni da prime prijavu ili pritužbu,

Alternativni centar za devojke

Adresa: Balkanska 49/4, 37000 Kruševac
Tel/fax: 037/3100011
Email adresa: alternativniczd@gmail.com

Maticni broj: 28101716
PIB: 107904998
Sifra delatnosti: 9499
Žiro račun: 205-186047-85
Komerцијална банка

kao i da posavetuju o proceni i izbegavanju rizika u skladu sa Politikom za bezbednost i zaštitu dece i procedurom.

E. Kreiranje sigurnog programa

ACZD je posvećen kreiranju i sprovođenju programa u skladu sa usvojenim Politikama i procedurama zaštite i bezbednosti dece.

F. Komunikacija – upotreba slika i informacija o deci

Alternativni centar za devojke će u svakom trenutku prikazivati decu na učtiv, prikladan, odgovoran i dogovoren način. Naše smernice za korišćenje slika dece:

- Dete uvek mora biti prikazano na dostojanstven način pun poštovanja, a ne na način koje ga prikazuje kao ranjivo i podređeno.
- Deca moraju biti adekvatno obučena i ne smeju biti u pozama koje se mogu smatrati seksualno sugestivnim
- Dete i njegova porodica moraju uvek biti pitani za pristanak pre korišćenja slike, i moraju im se predložiti detalji o tome kako i kada će slika biti korišćena. **(Aneks 6 Formular za pristanak)**
- Deca moraju biti prikazana kao deo svoje zajednice.
- Treba razmotriti lokalne kulturne tradicije vezane za ograničenja pri reprodukciji ličnih slika
- Slike moraju biti iskren prikaz konteksta i činjenica
- Kada se slike šalju elektronski, oznake fajlova ne smeju sadržati informacije za identifikaciju
- Mora biti proverena podobnost svih fotografija

Pri našem korišćenju informacija i vizuelnih materijala, kako fotografija tako i video snimaka, prevlađujući princip je da se sačuva poštovanje i dostojanstvo u našem prikazu dece, porodica i zajednica. Za dalje informacije videti **Aneks 7 - Komunikaciona procedura.**

G. Društveni mediji

Politika o društvenim medijima je priložena kao **Aneks 4.**

H. Odgovornosti

Politiku i procedure Alternativnog centra za devojke o bezbednosti i zaštiti dece odobrava Skupština ACZD-a. Skupština ACZD-a je odobrila mandat internom Timu za primenu Politike i procedure o bezbednosti i zaštiti dece (Jelena Memet, Sandra Farkaš, Andrijana Kocić, Anita Pantelić).

Tim za zaštitu dece je odgovoran za poštovanje procedura izveštavanja, kao i za to da se na odgovarajući način odgovori na prijavu sumnje na zloupotrebu dece ili kršenje Politike i procedure za zaštitu dece ACZD-a.

3. Partneri

Ugovor sa partnerskim organizacijama će uključivati izjavu kojom partnerske organizacije koje nemaju Politiku zaštite dece ili prihvataju Politiku o bezbednosti i zaštiti dece ACZD ili razvijaju svoju Politiku zaštite dece kao uslov za partnerstvo.

Alternativni centar za devojke

Adresa: Balkanska 49/4, 37000 Kruševac

Tel/fax: 037/310011

Email adresa: alternativniczd@gmail.com

Maticni broj: 28101716

PIB: 107904998

Sifra delatnosti: 9499

Žiro račun: 205-186047-85

Komercijalna banka

4. Prijavljivanje/reagovanje na sumnje

Osoblje ACZD (uključujući članove/ice, korisnice/ke, saradnice/ke, partnere/ke, konsultante/kinje, posetioce/teljke, volontere/ke itd.) ima obavezu da prijavi svaku sumnju na zanemarivanje i zlostavljanje dece imenovanim članovima Tima za primenu Politike i procedure o bezbednosti i zaštiti dece.

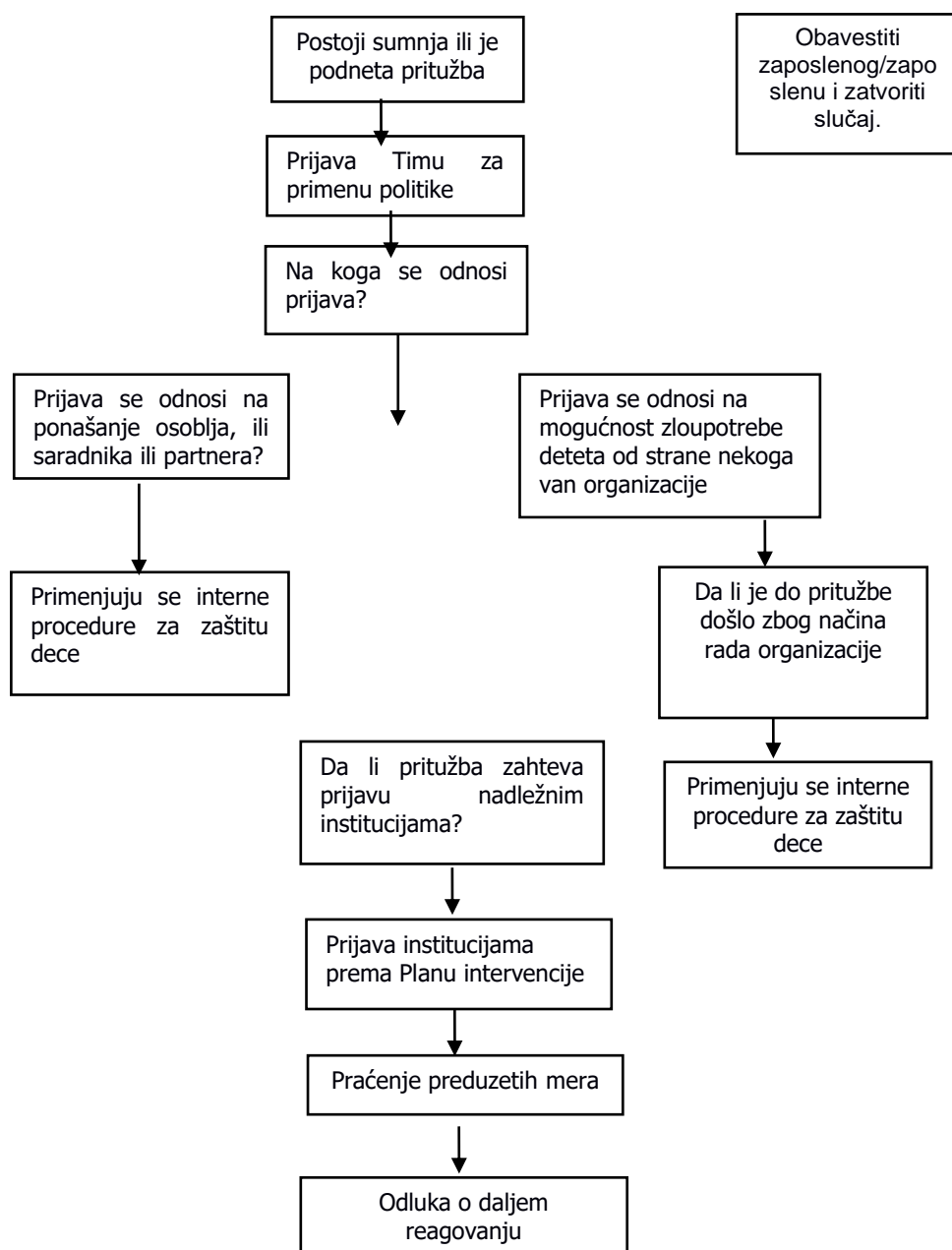
Dijagram prijavljivanja nalazi se na sledećoj strani.

Alternativni centar za devojke

Adresa: Balkanska 49/4, 37000 Kruševac
Tel/fax: 037/3100011
Email adresa: alternativniczd@gmail.com

Maticni broj: 28101716
PIB: 107904998
Sifra delatnosti: 9499
Žiro račun: 205-186047-85
Komerцијална banka

Alternativni centar za devojke

Adresa: Balkanska 49/4, 37000 Kruševac
Tel/fax: 037/3100011
Email adresa: alternativniczd@gmail.com

Maticni broj: 28101716
PIB: 107904998
Sifra delatnosti: 9499
Žiro račun: 205-186047-85
Komerцијална banka

ACZD će primiti pritužbe od dece sa empatijom i razumevanjem i trudiće se da ne izvrši ponovnu traumatizaciju dece pri procesuiranju pritužbe. Ukoliko vam dete ili mlada osoba kaže da jeste ili je bila zlostavljana:

- Saslušajte i prihvatite ono što dete ili mlada osoba govori ali nemojte dalje zahtevati dodatne i detaljne informacije.
- Obavestite dete ili mladu osobu o svojim sledećim koracima i da ćete ih obavestavati o tome šta se dešava.
- Nemojte istraživati, informisati, ispitivati ili konfrontirati navodnog počinioca.
- Ozbiljno shvatite navodno zlostavljanje.
- Pažljivo zabeležite sve što ste čuli u formular za prijave.

Svaka prijava će biti tretirana ozbiljno i u poverenju. Prioritet će uvek biti sigurnost i najbolji interes deteta. (videti **Aneks 8 Formular za upućivanje**)

Identifikujuće informacije o deci biće deljene samo na osnovu preke potrebe. Svaki član/ica osoblja koja posumnja u ozbiljnu zloupotrebu i iznese je, biće zaštićen/a koliko je moguće od bilo kakve viktimizacije ili ugrožavajućeg tretmana, pod uslovom da je sumnja izražena sa dobrom namerom. Namerne lažne optužbe su ozbiljna disciplinska povreda i kao takve biće istražene.

Subjekat pritužbe (navodni počinitelj) kao i svi svedoci moraju u potpunosti i otvoreno saradivati tokom internih i zakonski predviđenih istražnih radnji i saslušanja. Njihova privatnost će biti zaštićena i informacije o njihovom identitetu biće deljene samo na osnovu preke potrebe.

Brzo i odgovarajuće reagovanje obezbediće da se situacija ne ponavlja, kao i da svi/e uključeni/e pojedinci/ke znaju o čemu se radi i koje će aktivnosti biti preduzete.

Pritužbe protiv člana/ice osoblja rezultiraće suspenzijom osobe sa radnog mesta i trenutno započinjanje istražne procedure. Ukoliko je optužba krivične prirode, mora se prijaviti odgovarajućoj službi pre nego što se sprovedu mere i informiše navodni počinitelj.

Unutrašnje istražne radnje treba da sprovede osoba ili osobe koje imaju odgovarajuće veštine. Istražne radnje treba da uključe intervju sa svim uključenim stranama uključujući svedoke kako bi se prikupili relevantni detalji vezani za pritužbu.

Odgovarajuće disciplinske mere treba sprovesti u slučaju da se optužba pokaže tačnom. Ukoliko ne postoji osnov za pritužbu, treba preduzeti odgovarajuće korake kako bi se minimizovala šteta po reputaciju optužene osobe.

Unutrašnje istražne radnje vezane za optužbe krivične prirode treba razmotriti sa formalnim službama pre sprovođenja, kako organizacija ne bi ugrozila zvaničnu istragu.

Treba obezbediti podršku i savetovanje svima uključenim u prijavu i u reagovanje.

ACZD ima listu organizacija i profesionalaca/ki koji se mogu brzo kontaktirati kako bi podržao proces prijavljivanja i reagovanja na sumnje (**Aneks 5**).

Alternativni centar za devojke

Adresa: Balkanska 49/4, 37000 Kruševac
Tel/fax: 037/3100011
Email adresa: alternativniczd@gmail.com

Maticni broj: 28101716

PIB: 107904998

Sifra delatnosti: 9499

Žiro račun: 205-186047-85

Komercijalna banka

5. Praćenje i revizija

Tim za politiku zaštite dece zajedno sa zaposlenima će pratiti i revidirati politiku i procedure svake tri godine. Politika će biti ponovo razmotrena i odobrena od strane Skupštine na svake tri godine.

Naslov dokumenta	Datum	Revizija	Promene	Osoba